

Návrh metodiky kalkulace újmy jako podkladu pro stanovení plateb LFA od roku 2018

Zpracovali: Tomáš Hlavsa, Marie Štolbová
Data: Michaela Lekešová, Zuzana Hloušková

Obsah prezentace

- Legislativní rámec
- Metodika – současný stav
- Metodika – návrh kalkulace pro LFA 2018
- Závěr

Legislativní rámec

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady 1305/2013, čl. 31:

„Cílem je zemědělcům poskytnout plnou nebo částečnou kompenzaci za dodatečné náklady a ušlé příjmy v souvislosti s omezeními zemědělské produkce v dotyčné oblasti.“

„Dodatečné náklady a ušlé příjmy se vypočítají v porovnání s oblastmi, jež nejsou postiženy přírodními či jinými zvláštními omezeními.“

- EK připouští více možností, jak kompenzace stanovit (např. SK: podnikatelský důchod, RO: SO vybraných plodin + bodový systém hodnocení půdy).

Metodika – současný stav

- PRV 2014 – 2020, příloha č. 7:

„Kalkulace založena na porovnání příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku na plochách mimo LFA s plochami v oblastech LFA.“

$$\mathbf{P\acute{U} = PZV - VN}$$

kde

PÚ je příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku

PZV je produkce ze zemědělské výroby (RV + ŽV)

VN jsou variabilní náklady

„... rozdíl PÚ byl dále modifikován o úspory ve vybraných fixních nákladech mezi porovnávanými oblastmi.“

Metodika – současný stav

Vstupní soubor podniků byl pro období do ukončení redefinice LFA definován následovně:

- FADN 2009 – 2012,
- soubor podniků byl očištěn o ty, které se specializují na monogastry,
- z výchozího souboru byly vyřazeny farmy s podílem ostatní produkce na celkové produkci nad 10 %.

Metodika – současný stav

Položka	Mimo LFA	Specifická LFA	Horská LFA
	Kč/ha		
Produkce RV	24 546	8 176	7 228
Produkce ŽV	9 368	7 513	10 717
Produkce zemědělské výroby	33 914	15 689	17 945
Variabilní náklady bez pracovních nákladů	15 832	8 417	10 216
Pracovní náklady	7 184	3 908	5 117
Variabilní náklady celkem	23 016	12 326	15 334
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku	10 898	3 363	2 611
Rozdíl PÚ vůči Mimo LFA	x	7 534	8 287
Vybrané fixní náklady celkem	9 864	6 485	6 621
Úspora FN vůči Mimo LFA	x	3 379	3 243
Újma po odečtu úspory FN*	x	4 155	5 044

*) Újma po odečtu úspory FN = Rozdíl PÚ vůči Mimo LFA – Úspora FN vůči Mimo LFA

Návrh metodiky pro LFA 2018

Změny v metodice:

- aktualizace časové řady (FADN 2011 – 2014),
- aktualizace souboru reprezentantů na redefinované LFA 2018,
- rozšíření seznamu nákladových položek.

Nákladové položky rozšířeny o:

- Běžnou údržbu strojů a zařízení a náklady na osobní automobily
- Pohonné hmoty a mazadla
- Elektrickou energii a paliva
- Vodu

Návrh metodiky pro LFA 2018

Návrh zařazení nových nákladových položek do kalkulačního vzorce (s ohledem k metodice FADN):

- a) Běžná údržba strojů a zařízení a náklady na osobní automobily: **VN**.
- b) Pohonné hmoty a mazadla: **VN**.
- c) Elektrická energie a paliva (topná): **FN**.
- d) Voda: **FN**.

Zdůvodnění:

- Některé nákladové položky metodiky FADN obsahují F i V část, metodika FADN ale podrobnější členění užití nesleduje (např. pracovní náklady, voda, PHM, elektrická energie)
- Rozpočítávat semivariabilní položky zčásti do VN a do FN (např. pracovní náklady, voda...) není smysluplné – skupiny Mimo LFA, LFA-O a LFA-H (vysoká heterogenita podniků)
- Rozpočítání nákladových položek do VN či FN nebo přesuny položek mezi kategoriemi VN a FN neovlivňuje finální výši újmy

Návrh metodiky pro LFA 2018

Vstupní soubor podniků:

- data FADN 2011 – 2014 s ohledem na redefinici LFA 2018,
- reprezentanty Horských LFA jsou farmy s více než 50 % z. p. v Horské LFA,
- reprezentanty Ostatních LFA jsou farmy s více než 50 % z. p. v Ostatních LFA,
- reprezentanty Mimo LFA jsou farmy s více než 50 % z. p. Mimo LFA.

Ze souboru byly vyřazeny:

- farmy, které nesplnily výše uvedené podmínky pro zařazení do skupin podle LFA,
- farmy s výrobním zaměřením na monogastry,
- farmy s bioplynovými stanicemi,
- farmy s podílem ostatní produkce na celkové produkci nad 10 %,
- podniky, které se nepropojily s LPIS a nebylo možné u nich určit budoucí zařazení do LFA – malé podniky, nežádající o dotace (např. zaměření zahradnictví, květiny, včely apod.)

Variantsní přístupy kalkulace pro LFA 2018

Varianta 0: status quo:

- stávající metodika kalkulace újmy,
- založeno na nově vymezených LFA 2018,
- aktualizováno na FADN 2011 – 2014,
- soubor podniků připraven tak, jak je navrhováno pro metodiku LFA 2018 (bez podniků s VZ na monogastry, bez BPS, ostatní produkce $\leq 10\%$).

Variantní přístupy kalkulace pro LFA 2018

Varianta 1: rozšíření portfolia nákladů varianty 0 o položky:

- Běžná údržba strojů a zařízení a náklady na osobní automobily
- Pohonné hmoty a mazadla
- Elektrická energie a paliva
- Voda

Varianta 2: rozšíření portfolia nákladů varianty 0 o položky:

- Běžná údržba strojů a zařízení a náklady na osobní automobily
- Pohonné hmoty a mazadla
- Elektrická energie a paliva
- Voda

a

- Odhad pracovních nákladů – neplacené AWU.
 - odhad ocenění neplacené práce průměrem placených AWU dané skupiny
 - zařazeno stejně jako „Pracovní náklady“ do VN

Výsledky propočtů pro LFA 2018 – varianta 0

Položka	Mimo LFA	Ostatní LFA	Horská LFA
	Kč/ha		
Produkce RV	28 377	16 636	8 266
Produkce ŽV	7 719	12 848	12 143
Produkce zemědělské výroby	36 096	29 484	20 409
Variabilní náklady bez pracovních nákladů	15 679	14 257	10 698
Pracovní náklady	6 387	6 260	5 490
Variabilní náklady celkem	22 066	20 517	16 188
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku	14 029	8 968	4 221
Rozdíl PÚ vůči Mimo LFA	x	5 062	9 808
Vybrané fixní náklady celkem	9 628	7 964	6 916
Úspora FN vůči Mimo LFA	x	1 665	2 713
Újma po odečtu úspory FN*	x	3 397	7 095

*) Újma po odečtu úspory FN = Rozdíl PÚ vůči Mimo LFA – Úspora FN vůči Mimo LFA

Zdroj: FADN 2011 – 2014

Výsledky propočtů pro LFA 2018 – varianta 1

Položka	Mimo LFA	Ostatní LFA	Horská LFA
	Kč/ha		
Produkce RV	28 377	16 636	8 266
Produkce ŽV	7 719	12 848	12 143
Produkce zemědělské výroby	36 096	29 484	20 409
Variabilní náklady bez pracovních nákladů	21 515	19 436	15 090
Pracovní náklady	6 387	6 260	5 490
Variabilní náklady celkem	27 902	25 696	20 580
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku	8 193	3 788	-170
Rozdíl PÚ vůči Mimo LFA	x	4 405	8 364
Fixní náklady celkem	10 550	8 864	7 757
Úspora FN vůči Mimo LFA	x	1 686	2 793
Újma po odečtu úspory FN*	x	2 719	5 571

*) Újma po odečtu úspory FN = Rozdíl PÚ vůči Mimo LFA – Úspora FN vůči Mimo LFA

Zdroj: FADN 2011 – 2014

Výsledky propočtů pro LFA 2018 – varianta 2

Položka	Mimo LFA	Ostatní LFA	Horská LFA
	Kč/ha		
Produkce RV	28 377	16 636	8 266
Produkce ŽV	7 719	12 848	12 143
Produkce zemědělské výroby	36 096	29 484	20 409
Variabilní náklady bez pracovních nákladů a odhadu pracovních nákladů - neplacených AWU	21 515	19 436	15 090
Pracovní náklady	6 387	6 260	5 490
Odhad pracovních nákladů - neplacené AWU	2 127	2 451	2 538
Variabilní náklady celkem	30 029	28 147	23 118
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku	6 066	1 338	-2 708
Rozdíl PÚ vůči Mimo LFA	x	4 729	8 775
Fixní náklady celkem	10 550	8 864	7 757
Úspora FN vůči Mimo LFA	x	1 686	2 793
Újma po odečtu úspory FN*	x	3 042	5 982

*) Újma po odečtu úspory FN = Rozdíl PÚ vůči Mimo LFA – Úspora FN vůči Mimo LFA

Zdroj: FADN 2011 – 2014

Závěr

- Snaha neměnit podstatu současného výpočtu
- Zařazení opominutých nákladů vede ke zvýšení objektivity
- FADN metodika nesleduje některé nákladové položky v takovém detailu, který by umožnil zařadit část do FN a část do VN
- Nicméně přesuny nákladových položek mezi FN a VN neovlivňují výši újmy
- Odhad ocenění neplacených AWU zvyšuje srovnatelnost skupin – z toho důvodu dáváme přednost variantě 2